

**INSTITUTY
SPRÁVNÍHO PRÁVA
S ODKAZEM
NA DÍLO PROFESORA
HOETZELA**

prof. JUDr. Jiří Hoetzel

* 10. září 1874 Stanětica u Domažlic, † 21. července 1961 Praha

INSTITUTY SPRÁVNÍHO PRÁVA S ODKAZEM NA DÍLO PROFESORA HOETZELA

Martin Kopecký a kolektiv

Plzeň 2025

**FAKULTA PRÁVNICKÁ
ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY
V PLZNI**

INSTITUTY SPRÁVNÍHO PRÁVA S ODKAZEM NA DÍLO PROFESORA HOETZELA

Autorský kolektiv:

Martin Kopecký, Stanislav Balík, Radislav Bražina, Daniel Burda,
Petr Černý, Zdeněk Fiala, David Hejč, Lukáš Jančát, Pavel Kopecký,
Jana Kotounová, Jan Malast, Ľubica Masárová, Pavel Mates,
Kristýna Mlezivová, Lukáš Potěšil, Helena Prášková,
Vladimír Sládeček, Vojtěch Stejskal, Tomáš Svoboda,
Martin Škurek, Juraj Vačok, Pavel Vetešník

Vydání publikace bylo schváleno Vědeckou redakcí
Západočeské univerzity v Plzni.

Recenzenti:

JUDr. Michal Mazanec
prof. JUDr. Petr Průcha, CSc.

Publikace vznikla za finanční podpory Městského obvodu Plzeň 3.

ISBN 978-80-261-1281-5

ISBN 978-80-261-1282-2 (online; pdf)

DOI <https://doi.org/10.24132/ZCU.2025.12822>

© Západočeská univerzita v Plzni, 2025

OBSAH

Předmluva	1
I Jiří Hoetzel – osoba nejen z historie	7
I.1 Působení Jiřího Hoetzela v právnické obci	7
I.2 Jiří Hoetzel jako spoluvůrce ústavní listiny	14
I.2.1 Úvodní poznámky	14
I.2.2 Vzpomínka Jiřího Hoetzela	15
I.2.3 Vzpomínky Ferdinanda Peroutky a Františka Weyra a hodnocení Zdeňka Tobolky	16
I.2.4 Poznatky Jana Kuklíka	18
I.2.5 Závěrem	22
I.3 K odkazu Slovníku veřejného práva československého (hesel prof. Hoetzela)	24
I.3.1 Úvodní poznámky ke Slovníku	24
I.3.2 Hesla ve Slovníku	26
I.3.2.1 Adjacenti	26
I.3.2.2 Akt správní	26
I.3.2.3 Bydliště. V právu veřejném	27
I.3.2.4 Dražba. Administrativní (dobrovolná)	27
I.3.2.5 Dualismus právní	28
I.3.2.6 Dualismus správní	29
I.3.2.7 Enklávy moravské na Slovensku	29
I.3.2.8 Exekuce. Exekuce politická	29
I.3.2.9 Honební právo	29
I.3.2.10 Inkompatibilita	30
I.3.2.11 Jméno	30
I.3.2.12 Kancelář presidenta republiky	30
I.3.2.13 Kauce	31
I.3.2.14 Kompetenční konflikty	31
I.3.2.15 Konkurence nákladové	32
I.3.2.16 Nařízení	32
I.3.2.17 Policie	33
I.3.2.18 Řízení správní	34
I.3.2.19 Samospráva – Pojem samosprávy, Územní samospráva – Obce	35

I.3.2.20	Úřad veřejný	35
I.3.2.21	Ústavní listina	36
I.3.2.22	Volební soud	36
I.3.2.23	Volné uvážení	37
I.3.2.24	Výbory národní	37
I.3.2.25	Vydržení	38
I.3.2.26	Vyvlastnění	38
I.3.2.27	Zájmy veřejné	39
II	Správní orgány a jejich činnosti	40
II.1	Vztah ministra a ministerstva pohledem Jiřího Hoetzela ..	40
II.1.1	Úvodní poznámky	40
II.1.2	Konkrétní problém řešený Nejvyšším správním soudem Slovenské republiky	40
II.1.3	Řešení vztahu ministra a ministerstva v literatuře ..	42
II.1.4	Několik úvah o daném stavu	43
II.1.5	Závěrem	45
II.2	Pojem policie v díle Jiřího Hoetzela	46
II.2.1	Úvodní poznámky	46
II.2.2	Pojetí a funkce policie	46
II.2.3	Veřejný pořádek a bezpečnost	50
II.2.4	Závěrem	52
II.3	Propůjčování formy správním aktům	53
II.3.1	Úvodní poznámky	53
II.3.2	Formy činnosti veřejné správy jako teoretické kategorie	54
II.3.3	Právní formy činnosti veřejné správy a související kategorie	57
II.3.4	Propůjčení formy činnosti veřejné správy	59
II.3.4.1	Obsahová charakteristika	59
II.3.4.2	Příklady a podoby propůjčování formy ..	61
II.3.4.3	Problémy a limity propůjčení formy	62
II.3.5	Závěrem	64
II.4	Správní akt mezi doktrínou, legislativou a judikaturou ..	65
II.4.1	Úvodní poznámky	65
II.4.2	Pojem správní akt v historickoprávní perspektivě ..	66
II.4.2.1	Merklovo pojetí	67
II.4.2.2	Pražákovo a Hoetzelovo pojetí	68
II.4.2.3	Smíření?	71
II.4.3	Definice správního aktu (rozhodnutí)	71

II.4.3.1	Prvorepublikové a současné definice ..	71
II.4.3.2	Právní moc jako nejvlastnější z vlastností správních aktů	74
II.4.3.3	Jak tedy definovat správní akt?	78
II.4.4	Správní akt (rozhodnutí) v judikatuře NSS – kritika jednoho rozhodnutí rozšířeného senátu ..	80
II.4.4.1	Usnesení RS NSS ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002-42, a pojetí rozhodnutí jakožto úkonu, jímž se zasahuje do právní sféry jednotlivce ..	80
II.4.4.2	Jak naložit s negativními správními akty?	83
II.4.5	Závěrem – pokus o zpřesnění definice rozhodnutí (správního aktu) v § 65 odst. 1 SŘS ..	86
II.5	Elektronický systém tvorby právních předpisů	89
II.5.1	Úvodní poznámky	89
II.5.2	Co je e-Legislativa?	89
II.5.3	Kritické zhodnocení právní úpravy e-Legislativy podle SbZ	94
II.5.3.1	Kritické zhodnocení právní úpravy podle § 16 SbZ	95
II.5.3.2	Kritické zhodnocení právní úpravy podle § 17 SbZ	97
II.5.3.3	Kritické zhodnocení právní úpravy podle § 18 SbZ	99
II.5.3.4	Kritické zhodnocení právní úpravy podle § 19 SbZ	99
II.5.3.5	Kritické zhodnocení právní úpravy podle § 20 SbZ	100
II.5.3.6	Kritické zhodnocení právní úpravy podle § 21 SbZ	102
II.5.4	Závěrem	103
II.6	Veřejnoprávní smlouvy v retrospektivním vývoji	105
II.6.1	Úvodní poznámky	105
II.6.2	Pojem a náležitosti veřejnoprávních smluv	106
II.6.3	Druhy veřejnoprávních smluv	110
II.6.4	Prostor pro uplatnění veřejnoprávních smluv ..	111
II.6.5	Další související otázky	113
II.6.6	Závěrem	115

II.7	Plánovací smlouva jako nový druh veřejnoprávní smlouvy	115
II.7.1	Úvodní poznámka	115
II.7.2	Pojem plánovací smlouvy	115
II.7.3	Obsah plánovací smlouvy podle nového stavebního zákona	117
II.7.4	Právní povaha plánovací smlouvy	118
II.7.5	Závěrem	122
II.8	Osvědčení	122
II.8.1	Úvodní poznámky	122
II.8.2	Vymezení osvědčení	123
II.8.3	Postup při vydávání osvědčení	126
II.8.4	Nevydání osvědčení	129
II.8.5	Nesprávné nebo nezákonné osvědčení	130
II.8.6	Závěrem	133
II.9	Současné sporné správní řízení (možným?) pohledem profesora Hoetzela	134
II.9.1	Úvodní poznámky	134
II.9.2	Sporné správní řízení	136
II.9.3	Jednostranná a dvoustranná správní justice ...	137
II.9.4	Vyvlastňovací řízení jako řízení sporné?	139
II.9.5	Závěrem – aneb co na to Jiří Hoetzel?	145
II.10	Vyvlastnění v době profesora Hoetzela a v době současné	146
II.10.1	Úvodní poznámky	146
II.10.2	Pojem vyvlastnění a právní úprava	146
II.10.3	Vyvlastňovací řízení	148
II.10.4	Soudní přezkum rozhodnutí o vyvlastnění	152
II.10.5	Závěrem	154
II.11	Jednotné environmentální stanovisko jako nová forma správní činnosti	155
II.11.1	Úvodní poznámky	155
II.11.2	Jednotné environmentální stanovisko k prosazování veřejného zájmu	157
II.11.3	Procesní aspekty vzniku jednotného environmentálního stanoviska	158
II.11.4	Obsah a platnost jednotného environmentálního stanoviska	162
II.11.5	Závěrem	166

III Procesní ochrana subjektivních veřejných práv	
a prosazování veřejného zájmu	169
III.1 Právní záruky v pojetí prof. Hoetzela	169
III.1.1 Úvodní poznámky	169
III.1.2 Právní záruky zákonnosti	171
III.1.3 Kauce (záruka v užším smyslu)	179
III.1.4 Závěrem	184
III.2 Ochrana veřejných subjektivních práv a prosazení veřejného zájmu při ne zahájení správního řízení z moci úřední	184
III.2.1 Úvodní poznámky	184
III.2.2 Veřejná subjektivní práva a veřejný zájem	186
III.2.3 Správní řízení a jeho (ne)zahájení z moci úřední	188
III.2.4 Teorie správního práva a aktuální judikatura	191
III.2.5 Závěrem	193
III.3 Právní jistota jako limit oprávnění správního orgánu zahájit řízení z úřední moci	195
III.3.1 Úvodní poznámky	195
III.3.2 Případ zrušení registrace jako základ možného problému	196
III.3.3 Kdy dochází k možnému střetu principů?	199
III.3.4 Závěrem	204
III.4 Soudní ochrana podřízených proti vnitřním předpisům správních orgánů	205
III.4.1 Úvodní poznámky	205
III.4.2 Rozvrh práce soudu	205
III.4.3 Veřejná funkce a její ochrana	208
III.4.4 Vnitřní předpis jako zásah do veřejných subjektivních práv	209
III.4.5 Závěrem	212
III.5 Uplatňování zásady <i>nemo tenetur se ipsum accusare</i> v rozhodovací praxi Evropského soudu pro lidská práva (se zaměřením na daňové řízení)	213
III.5.1 Úvodní poznámky	213
III.5.2 Princip <i>nemo tenetur se ipsum accusare</i> – historický kontext	214
III.5.3 Meze uplatnění zákazu sebeobviňování v daňovém řízení	216
III.5.4 Závěrem	222

III.6	Minulost, současnost a budoucnost role státního zastupitelství při kontrole veřejné správy	224
III.6.1	Úvodní poznámky	224
III.6.2	K pojetí kontroly veřejné správy státním zastupitelstvím a její minulosti	225
III.6.3	Současná podoba kontroly veřejné správy státním zastupitelstvím	230
III.6.4	K budoucnosti kontroly veřejné správy státním zastupitelstvím	233
III.6.5	Závěrem	238
III.7	Povinnost Nejvyššího správního soudu podat předběžnou otázku soudnímu dvoru Evropské unie v kontextu ochrany veřejných subjektivních práv	239
III.7.1	Úvodní poznámky	239
III.7.2	Obecně k řízení o předběžné otázce před Soudním dvorem Evropské unie	240
III.7.3	Kdo rozhoduje o podání předběžné otázky? ...	241
III.7.4	Kdy Nejvyšší správní soud (ne)musí předložit předběžnou otázku a kdo jej (z)kontroluje, zda nepochybil?	242
III.7.5	Procesní oprávnění při pokládání předběžné otázky z pohledu českého práva	243
III.7.6	Procesní oprávnění při pokládání předběžné otázky z pohledu unijního práva	246
III.7.7	Závěrem	248
	Seznam použité literatury	250
	Summary	262
	Seznam autorů	263